

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 14. mája 2012, v trestnej veci obvinenej **V. B. a spol.**, pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvinených V. B. a Z. B. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To 147/08, z 10. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených V. B. a Z. B. **sa o d m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci, sp. zn. 3T 154/2006, z 24. mája 2007, boli obvinené V. B. a Z. B. uznané za vinné z trestného činu výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

21. augusta 2005 v dobe okolo 16.45 hod. v P. na S. pred bytovou jednotkou bloku „K“ V. B. začala nadávať M. K. do kuriev a vzápätí ju púzdrom z kamery udrela po hlave, a následne M. K. napadla Z. B. tak, že ju chytila za ľavé predlaktie a vlasy a stiahla ju na zem, pričom sama spadla dozadu na chrbát a narazila hlavou na zem, potom M. K. stiahla na seba, pričom M. K. utrpela pohmoždenie hlavy v ľavej temennej oblasti s dobou liečenia v trvaní 5 dní bez práceneschopnosti.

Za spáchanú trestnú činnosť súd podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. uložil obvineným trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a výkon trestu odňatia slobody súd obvineným podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 1 rok.

Podľa § 285 písm. c/ Tr. por. súd obvinenú M. K. spod obžaloby okresného prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin výtržníctva podľa § 202

ods. 1 Tr. zák. a trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktorých sa mala dopustil tak, že

21. augusta 2005 v dobe okolo 16.45 hod. v P. na S. pred bytovou jednotkou bloku „K“ V. B. začala nadávať M. K. do kuriev a v zápätí ju púzdrom z kamery udrela po hlave, pričom táto jej úder vrátila a udrela ju rukou po pravom uchu, kde následne M. K. napadla Z. B. tak, že ju chytila za ľavé predlaktie a vlasy a stiahla ju na zem, pričom sama spadla dozadu na chrbát a narazila hlavou na zem, potom M. K. stiahla na seba, pričom M. K. utrpela pohmoždenie hlavy v ľavej temennej oblasti s dobou liečenia v trvaní 5 dní bez práceneschopnosti, Z. B. utrpela otras mozgu ľahkého stupňa, pomliaždenie záhlavia vpravo a hrudníka vľavo, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia a práceneschopnosti v trvaní 10 dní a V. B. utrpela úraz ucha vpravo, ktoré zranenie si vyžiadalo dobu liečby a práceneschopnosť podľa znaleckého posudku v trvaní 7 až 10 dní,

pretože nebolo preukázané, že skutok spáchala obvinená.

Proti prvostupňovému rozsudku podali odvolanie obvinené. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 5To 147/08, z 10. júna 2008 odvolania obvinených zamietol.

Proti rozhodnutiu druhostupňového súdu podali dovolanie obvinené. V písomných dôvodoch dovolania uviedli, že majú za to, že v tomto konaní došlo k viacerým hmotnoprávnym, ako aj procesnoprávnym pochybeniam zo strany orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdu. V tomto konaní bolo závažne porušené právo na obhajobu, čo je dôvodom na podanie dovolania v súlade s ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nakoľko obvinená Z. B. nebola riadne poučená o svojich právach, čo spôsobilo, že pri konfrontácii so svedkyňou N. odmietla vypovedať.

V ďalšej časti hodnotia výpoveď N. so záverom, že svedkyňa vypovedala pravdivo v prvej výpovedi. Súdy ale tento dôkaz opomenuli vziať na vedomie. Svedkyňa N. bola s obvinenou Z. B. priateľka, neskôr boli medzi nimi narušené vzťahy a táto skutočnosť bola dôvodom zmeny jej výpovede v neprospech obvinených. Neboli brané do úvahy návrhy obhajoby a bola porušená zásada objektívnej pravdy. Nebola vykonaná rekonštrukcia, vyšetrovací pokus. Dôkazy neboli objektívne hodnotené. Neobjektívne je, že nebol skúmaný duševný stav poškodenej a falošnej svedkyňi N.. Zle bola vyhodnotená výpoveď G., J.. V spise nebol znalecký posudok, ktorý vypracovala Doc. MUDr. D. R., Csc. Obvinené sa len

bránili fyzickým útokom K. a preto ich konanie malo byť vyhodnotené ako konanie v nutnej obrane a obvinené utrpeli závažnejšie zranenia ako poškodená. Táto skutočnosť odôvodňuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Nebolo brané do úvahy, že V. B. obdržala v priebehu vyšetrovania viacero výhražných SMS správ na jej mobil. V konaní nebola preukázaná subjektívna stránka konania obvinených.

Obvinené navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutia súdov 1. a 2. stupňa, vyslovil porušenie zákona z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ a vec vrátil súdu 1. stupňa za účelom nového prejednaní a rozhodnutia.

Okresný prokurátor v Lučenci vo vyjadrení uviedol, že konajúci súd vykonal vo veci všetky dostupné a potrebné dôkazy, tieto správne vyhodnotil jednotlivo a v ich súhrne. Právo na obhajobu Z. B. nebolo porušené, ako obvinená bola o svojich právach riadne poučená. Vo veci nie je daný dovolací dôvod ani podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Navrhol dovolanie obvinených podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvinených skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinené pred podaním dovolania využili svoje právo a podali riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii a náprave skutkových zistení,

ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa, ani k preskúvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu potrebné vyšetrovanie podľa § 379 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. vyplýva, že ak má byť uplatnený dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia, musí ísť o zásadné porušenie práva na obhajobu. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Podľa obvinenej Z. B. porušením práva na obhajobu v konaní došlo tým, že obvinená Z. B. nebola riadne poučená o svojich právach, čo spôsobilo, že pri konfrontácii so svedkyňou N. odmietla vypovedať. V ďalšej časti v písomnom odôvodnení dovolania obvinená uvádza svoje úvahy, aké dôsledky by mohli nastať, keby konfrontácia prebehla. Zo spisového materiálu je preukázané, že obvinená bola v konaní viackrát poučená o svojich právach. Poučenia niekoľkokrát podpísala. V danom prípade ide o právo obvinenej odmietnuť výkon nariadeného úkonu. Keď svoje právo využila, takýto úkon nemôže byť vykonaný. A keď podľa názoru obvinenej pri výkone tohto úkonu vyšetrovateľ uvádzal svoje názory a vypočúval svedkyňu N., ide o tzv. nulitný dôkaz, ktorý nie je možné v konaní použiť a ani súdy vo svojich rozhodnutiach ho nevyhodnocujú. V danom prípade vôbec nejde

o porušenie práva na obhajobu a už absolútne nejde o porušenie práva na obhajobu ako to vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Nie je porušením práva na obhajobu v predmetnom konaní ani to, že návrhy obhajcu na vykonanie dôkazov Mgr. H., vyšetrovateľ nebral do úvahy. Vyšetrovateľ o každom návrhu obhajcu rozhodol v súlade s Trestným poriadkom. K námietke obhajoby, že má pochybnosti či orgány činné v trestnom konaní a sudy si prehrali videozáznam je potrebné uviesť, že vyhodnotiť v konaní sa môže len dôkaz, ktorý bol vykonaný a o tom, že dôkaz bol vykonaný musí byť uvedený záznam v zápisnici.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ten je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

Koncepcia dovolania v trestnom práve, osobitne úprava dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., veta za bodkočiarkou „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“, **vylučuje možnosť uplatňovania námietok proti skutkovým zisteniam**. Na podklade uvedeného dovolacieho dôvodu nemožno teda preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Z odôvodnenia posudzovaného dovolania vyplýva, že naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu obvinené vidia predovšetkým v tom, že tak zo strany prvostupňového ako i druhostupňového súdu došlo podľa ich názoru k nesprávnemu vyhodnoteniu dokazovania.

Ako už bolo konštatované v predchádzajúcej časti odôvodnenia dovolania, obvinené v písomných dôvodoch dovolania poukazujú na to, že súdy nesprávne vyhodnotili dôkazy. Obvinené vyhodnocujú vykonané dôkazy, poukazujú na to, ako mali byť vykonané dôkazy vyhodnotené. Poukazujú na výpovede svedkov, ktoré mali byť podľa ich názoru vyhodnotené v ich prospech. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinené vidia v tom, že súd ich konanie nevyhodnotil ako konanie v nutnej obrane, ktorú okolnosť vylučuje trestná zodpovednosť.

Z uvedených dôvodov dovolania je zrejmé, že dovolací súd, keby bral do úvahy skutočnosti uvedené v dovolaní, mal by dospieť k záveru, že súdy zle vyhodnotili zistený skutkový stav a mal by prijať záver, že obvinené sa trestnej činnosti nedopustili. Dovolací súd je ale viazaný skutkovými zisteniami súdov v konaní a nemôže ich meniť. Môže v danom prípade len posudzovať či skutok, ktorý je predmetom dovolacieho konania je v súlade s právnou kvalifikáciou tak, ako ju ustálili v konaní súdy 1. a 2. stupňa.

S ohľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanej veci nie sú dané, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania obvinených V. B. a Z. B. odmietol na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 14. mája 2012

**JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu**

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová